

*Nirvana*

**f** TÜRKCÖ ÖĖRETMENLERİ  
ÇALIŐMA GRUBU



**KİPTE ANLAM KAYMASI  
UYGULAMA ÇALIŐMALARI**

**Hazırlayanlar**

Halil AKILLIOĞLU  
İsmail ÇUBUKÇU  
Mustafa AKBALIK

Fiilin bir kipe göre çekimlenip anlam olarak başka bir kipi kastetmesine fiilde anlam kayması denir. Örneğin “Arkadaşlarla her hafta kütüphaneye gidiyoruz.” cümlesinde fiil (gidiyoruz), şimdiki zamanla çekimlenmiştir. Ancak fiilin her hafta yapıldığı belirtilerek geniş zaman kastedilmiştir.

**A. Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerde yüklemnin hangi kiple çekimlendiğini ve hangi kipi kastettiğini örnekteki gibi yazınız.**

Adana-Ankara uçağı birazdan kalkıyor.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Nasrettin Hoca, bir gün Timur’a gider.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Sizinle balık tutmaya daha sonra gideriz.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Bu konağın mimarı hatırladığım kadarıyla Ahmet Taş olacak.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Sabahları düzenli olarak yürüyüş yapıyorum.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Ders kitaplarımızı hemen açalım.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Akşama kadar ödevlerini eksiksiz bitireceksin.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Kardeşim köpekleri çok seviyor.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Hızlanalım, birazdan toplantı başlar.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Kurtuluş Savaşı’nın fitili, Samsun’da atılır.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	
Babam olanları duyunca bize çok kızar.	Kullanılan Kip	
	Kastedilen Kip	

## B. Aşağıda verilen fiilleri belirtilen biçim ve anlamda cümle içinde kullanınız.

Fiil	Biçimce	Anlamca
yıka-	Şimdiki zaman kipi	Geniş zaman kipi
Cümle		
Fiil	Biçimce	Anlamca
konuş-	Geniş zaman kipi	Gelecek zaman kipi
Cümle		
Fiil	Biçimce	Anlamca
gel-	Şimdiki zaman kipi	Gelecek zaman kipi
Cümle		
Fiil	Biçimce	Anlamca
çalış-	Gereklilik kipi	Emir kipi
Cümle		

## C. Aşağıdaki cümlelerde anlam (zaman) kaymasına uğrayan fiillerin olduğu bölmeye "✓" işareti koyunuz.

1.	Babanın söylediklerini bir kez olsun dinleseydin.	
2.	İki gün sonra Doğu Karadeniz gezisine çıkıyoruz.	
3.	Gördüklerini yarınki mahkemede olduğu gibi anlatacaksın.	
4.	Doğup büyüdüğü şehre yıllarca gidememiş.	
5.	Keloğlan, annesiyle vedalaşır.	
6.	Her sabah kahvaltıdan sonra kahvesini içiyor.	
7.	Elektrik, sabah erken saatlerde kesildi.	
8.	Gelecek ay sizi ziyarete geliyorum.	
9.	Uyanınca etrafına bir bakar ki annesi başucunda.	
10.	Akşamları kitap okurum.	
11.	Final maçı birazdan başlar.	
12.	Sınav tarihi hakkında daha sonra açıklama yapılacaktır.	
13.	Nasreddin Hoca, bir gün şehre gider.	
14.	Çabucak iyileşmek için dengeli beslenmeliyim.	
15.	Söylediklerimi eksiksiz yazın.	
16.	Kardeşinin yere düştüğünü gören kız birden çığlık atmasın mı?	
17.	Yazar, son kitabını geçen sene yayımladı.	
18.	Ben bu akşam biraz geç gelirim.	
19.	Ses sıcak havada daha iyi iletilir.	
20.	Her yıl tatil için buraya geliyor.	

Destekleriniz için grubumuza bekleriz: <https://www.facebook.com/groups/595410524345221>

MUSTAFA AKBALIK

İSMAİL ÇUBUKÇU

HALİL AKILLIOĞLU

Fiilin bir kipe göre çekimlenip anlam olarak başka bir kipi kastetmesine fiilde anlam kayması denir. Örneğin “Arkadaşlarla her hafta kütüphaneye gidiyoruz.” cümlesinde fiil (gidiyoruz), şimdiki zamanla çekimlenmiştir. Ancak fiilin her hafta yapıldığı belirtilerek geniş zaman kastedilmiştir.

**A. Aşağıdaki tabloda verilen cümlelerde yüklemnin hangi kiple çekimlendiğini ve hangi kipi kastettiğini örnekteki gibi yazınız.**

Adana-Ankara uçağı birazdan kalkıyor.	Kullanılan Kip	Şimdiki zaman kipi
	Kastedilen Kip	Geniş zaman kipi
Nasrettin Hoca, bir gün Timur’a gider.	Kullanılan Kip	Geniş zaman kipi
	Kastedilen Kip	Öğrenilen geçmiş zaman kipi
Sizinle balık tutmaya daha sonra gideriz.	Kullanılan Kip	Geniş zaman kipi
	Kastedilen Kip	Gelecek zaman kipi
Bu konağın mimarı hatırladığım kadarıyla Ahmet Taş olacak.	Kullanılan Kip	Gelecek zaman kipi
	Kastedilen Kip	Gereklilik kipi
Sabahları düzenli olarak yürüyüş yapıyorum.	Kullanılan Kip	Şimdiki zaman kipi
	Kastedilen Kip	Geniş zaman kipi
Ders kitaplarımızı hemen açalım.	Kullanılan Kip	İstek kipi
	Kastedilen Kip	Emir kipi
Akşama kadar ödevlerini eksiksiz bitireceksin.	Kullanılan Kip	Gelecek zaman kipi
	Kastedilen Kip	Emir kipi
Kardeşim köpekleri çok seviyor.	Kullanılan Kip	Şimdiki zaman kipi
	Kastedilen Kip	Geniş zaman kipi
Hızlanalım, birazdan toplantı başlar.	Kullanılan Kip	Geniş zaman kipi
	Kastedilen Kip	Gelecek zaman kipi
Kurtuluş Savaşı’nın fitili, Samsun’da atılır.	Kullanılan Kip	Geniş zaman kipi
	Kastedilen Kip	Öğrenilen geçmiş zaman kipi
Babam olanları duyunca bize çok kızar.	Kullanılan Kip	Geniş zaman kipi
	Kastedilen Kip	Gelecek zaman kipi

## B. Aşağıda verilen fiilleri belirtilen biçim ve anlamda cümle içinde kullanınız.

Fiil	Biçimce	Anlamca
yıka-	Şimdiki zaman kipi	Geniş zaman kipi
Cümle: <b>Yemeklerden önce ellerimi mutlaka yıkıyorum.</b>		
Fiil	Biçimce	Anlamca
konuş-	Geniş zaman kipi	Gelecek zaman kipi
Cümle: <b>Evin tadilat detaylarını birazdan konuşuruz.</b>		
Fiil	Biçimce	Anlamca
gel-	Şimdiki zaman kipi	Gelecek zaman kipi
Cümle: <b>Ahmet de yarın bizimle geliyor mu?</b>		
Fiil	Biçimce	Anlamca
çalış-	Gereklilik kipi	Emir kipi
Cümle: <b>Kimseyi rahatsız etmeden çalışmalısın.</b>		

## C. Aşağıdaki cümlelerde anlam (zaman) kaymasına uğrayan fiillerin olduğu bölmeye "✓" işareti koyunuz.

1.	Babanın söylediklerini bir kez olsun dinleseydin.	✓
2.	İki gün sonra Doğu Karadeniz gezisine çıkıyoruz.	✓
3.	Gördüklerini yarınki mahkemede olduğu gibi anlatacaksın.	
4.	Doğup büyüdüğü şehre yıllarca gidememiş.	
5.	Keloğlan, annesiyle vedalaşır.	✓
6.	Her sabah kahvaltıdan sonra kahvesini içiyor.	✓
7.	Elektrik, sabah erken saatlerde kesildi.	
8.	Gelecek ay sizi ziyarete geliyorum.	✓
9.	Uyanınca etrafına bir bakar ki annesi başucunda.	✓
10.	Akşamları kitap okurum.	
11.	Final maçı birazdan başlar.	✓
12.	Sınav tarihi hakkında daha sonra açıklama yapılacaktır.	
13.	Nasreddin Hoca, bir gün şehre gider.	✓
14.	Çabucak iyileşmek için dengeli beslenmeliyim.	
15.	Söylediklerimi eksiksiz yazın.	
16.	Kardeşinin yere düştüğünü gören kız birden çığlık atmasın mı?	✓
17.	Yazar, son kitabını geçen sene yayımladı.	
18.	Ben bu akşam biraz geç gelirim.	✓
19.	Ses sıcak havada daha iyi iletilir.	
20.	Her yıl tatil için buraya geliyor.	✓

Destekleriniz için grubumuza bekleriz: <https://www.facebook.com/groups/595410524345221>

MUSTAFA AKBALIK

İSMAİL ÇUBUKÇU

HALİL AKILLIOĞLU

**Diğer çalışmalarımıza da ulaşmak isterseniz grubumuza bekleriz.**

<https://www.facebook.com/groups/595410524345221>



**LGS'nin**

**NİRVANA'SI**



**Artık  
5,6,7. Sınıfların da**

**NİRVANA'SI**


**Şimdi Bizim Zamanımız...**

**Türkçe**

**Müfredata  
%100  
Uyumlu**

**Günlük  
Yaşama  
İlişkilendirilmiş  
Sorular**

**Sözel Mantık  
ve Görsel  
Okuma  
Soruları**

 berkayyayincilik

 berkayyayincilik

**Berkay**  
Yayıncılık

[www.berkayyayin.com.tr](http://www.berkayyayin.com.tr)